

LETNO POROČILO

SLOVENSKA ANTIDOPING ORGANIZACIJA

2014

Kazalo:

U V O D	3
1. ORGANIZIRANOST	4
1.1. KADROVSKA STRUKTURA	4
1.2. ODBORI	4
UPRAVNI ODBOR.....	4
ODBOR ZA PODELJEVANJE TERAPEVTSKIH IZJEM	4
1.3. STROKOVNI SVET.....	5
1.3.1. STROKOVNI SVET	5
1.4. KOMISIJE	5
1.4.1. KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE NAPAK V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ	5
1.4.2. DISCIPLINSKA KOMISIJA.....	5
1.4.3. ARBITRAŽA.....	6
1.5. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014.....	7
2. KONTROLA DOPINGA IN TERAPEVTSKE IZJEME	8
2.1. STATISTIKA TESTIRANJ.....	8
2.1.1. NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ NA TEKMOVANJIH	8
2.1.2. NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ IZVEN TEKMOVANJ IN NACIONALNA SKUPINA ZA TESTIRANJE (NRTP).....	9
2.2. TERAPEVTSKE IZJEME (TI).....	11
3. UPRAVLJANJE Z REZULTATI	12
3.1. KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE NAPAK V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ	12
3.2. DISCIPLINSKA KOMISIJA	12
3.3. ARBITRAŽA	12
4. IZOBRAŽEVANJE, OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE	14
4.1. 6. PROTIDOPINŠKA KONFERENCA	14
4.2. OZAVEŠČANJE.....	14
4.3. INFORMIRANJE.....	15
4.3.1. INFORMATIVNO GRADIVO	15
4.3.2. SLOADO SPLETNA STRAN IN SOCIALNA OMREŽJA	16
4.4. USPOSABLJANJE	17
5. MEDNARODNI PROJEKTI	18
5.1. UNESCO SKLAD ZA PREPREČEVANJE DOPINGA V ŠPORTU.....	18
5.2. PROGRAM OZAVEŠČANJA NA IBU SVETOVNEMU POKALU V BIATLONU NA POKLJUKI.....	19
5.3. ERASMUS+ Doping prevention through peer learning among youth - "prePLAY"	20
6. USMERITVE ZA PRIHODNOST	21

UVOD

Slovenska antidoping organizacija (SLOADO) je preživela prvo leto svojega neodvisnega delovanja. Ni bilo lahko, saj so začetki praviloma težki, a z optimizmom in prepričanjem, da smo na pravi poti, nam je uspelo. Žal pa kakšne posebne podpore, razen pri športnikih in trenerjih, nismo zaznali, kar pa verjetno ni bila posledica negativnega odnosa do protidopingških programov, temveč odraz naporov vseh športnih deležnikov za preživetje.

Leto 2014 je bilo pomembno zaradi sprejema novega Svetovnega protidopingškega kodeksa in novih nacionalnih protidopingških pravil, ki so stopili v veljavo 1.1.2015, čemur smo namenili največ pozornosti. Slovenskim športnikom so prvič na voljo vsi temeljni pravni akti (Svetovni protidopingški kodeks in mednarodni standardi) v slovenskem jeziku, kar je pomembno, ne samo v smislu pravice do poštene obrambe, temveč tudi zaradi razumevanja svetovnega protidopingškega programa v celoti.

V novem Protidopingškem pravilniku SLOADO so na novo opredeljena razmerja med športnimi zvezami in SLOADO, saj formalno prenašajo odgovornost nacionalnih zvez do mednarodnih zvez v primeru dopingških kontrol in ukrepanja v primeru kršitev protidopingških pravil na SLOADO.

Boj proti dopingju ima v Sloveniji še vedno neustrezen predznak, saj ga prenekateri razumejo kot delovaje posebnih »inšpekcijskih enot«, ki zasledujejo športnike pri njihovem udejstvovanju. Dejansko pa gre za programe ozaveščanja, informiranja in preprečevanja uporabe in zlorabe snovi, ki so v športu prepovedane. Preventivno delovanje SLOADO je usmerjeno v zaščito čistih in poštenih športnikov, v ohranjanje etičnih vrednot športa in zaščite integritete športa v celoti.

Odgovornost za uspešno izvajanje nacionalnega protidopingškega programa nosijo poleg SLOADO tudi vse športne zveze na čelu s krovno organizacijo, Olimpijskim komitejem Slovenije-združenjem športnih zvez, ki je v slogu svoje ničelne tolerance do dopinga, pričel izvajati svojo protidopingško politiko z ustanovitvijo Slovenske antidoping organizacije.

Protidopingška pravila so športna pravila, ki zavezujejo športne organizacije in njihovo članstvo. Ker pa doping vse bolj ogroža zdravje ljudi in postaja splošno nevaren in ga je potrebno preganjati tudi z represivnimi modeli, je vloga države v podpori protidopingškega gibanja zelo pomembna. Športne organizacije zato upravičeno pričakujejo večji odziv pristojnih oblasti pri preganjanju kršiteljev protidopingških pravil z oblikovanjem ustrezne kazenske in prekrškovne zakonodaje. Pri prenovi športne zakonodaje je zato pričakovati več razumevanja, predvsem v smeri oblikovanja posebne protidopingške zakonodaje, ki ima vso strokovno podporo, a žal premalo politične podpore. Še bolj vprašljiva pa je misel o tem, da bi neodvisno, avtonomno protidopingško organizacijo »pospravili« v javni zavod.

Janko Dvoršak
direktor

1. ORGANIZIRANOST

1.1. KADROVSKA STRUKTURA

V SLOADO je redno zaposlen le ena oseba. Poleg nje za izvajanje programa skrbijo naslednji volonterski ali pogodbeni sodelavci:

	Število oseb
Direktor	1
Koordinatorica za izobraževanje in ADAMS	1
Administratorica	1
Svetovalci za pravne zadeve	5
Uradniki za kontrolo dopinga športnikov	44
Uradniki za odvzem krvi	2
Uradniki za kontrolo dopinga za živali	3
Mladi protidopinški ambasadorji	40

1.2. ODBORI

UPRAVNI ODBOR

Upravni odbor šteje 5 članov, med katerimi sta dva predlagana s strani države, ker je v javnem interesu, da se zagotavlja možnost za zdravo, etično čisto in športno enakopravno ter kakovostno športno udejstvovanje v športu. Mandat članov UO traja 4 leta, funkcijo člana UO opravljajo častno. V vseh zadevah iz svoje pristojnosti odloča UO na sejah, ta pa je sklepčen, če so na seji prisotni vsaj 3 imenovani člani.

Ime in priimek	Organizacija	Funkcija
Gorazd Plevnik, dr. med.	Nogometna zveza Slovenije	predsednik
dr. Boro Štrumbelj	Plavalna zveza Slovenije	podpredsednik
Marjan Podržaj	Komisija športnikov pri OKS-ZŠZ	član
mag. Darko Repenšek	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	član
Martin Steiner	Fundacija za šport	član

ODBOR ZA PODELJEVANJE TERAPEVTSKIH IZJEM

Odbor za podeljevanje terapevtskih izjem, deluje na področju medicinskih in farmakoloških vprašanj, na podlagi protidopinških pravil, pa je njegova poglobljena naloga odločanje o vlogah za terapevtske izjeme športnikov (v zdravstvene namene), ki niso športniki mednarodnega razreda.

Ime in priimek	Funkcija
dr. Joško Osredkar	predsednik
mag. Marjan Koršič	član
mag. Brane Mežnar	član

1.3. STROKOVNI SVET

1.3.1. STROKOVNI SVET

Strokovni svet SLOADO je svetovalni organ, katerega najpomembnejša naloga je strokovna podpora SLOADO pri izvajanju vseh programskih sklopov nacionalnega programa preprečevanja dopinga v športu. Z namenom obravnavanja in reševanja strokovnih vprašanj s posameznih področij protidopinškega delovanja je bil ustanovljen kot ekspertno, posvetovalno telo, ki bo svojo aktivnost in obseg dela prilagajal dolgoročnim potrebam SLOADO, pripravi in razvoju strategije, predvsem pa sodeloval pri oblikovanju trendov odkrivanja dopinga, ki se razvijajo v svetovnem boju proti dopingu.

V okviru svojih pooblastil strokovni svet deluje na področjih: testiranj (sestava NRTP), terapevtskih izjem, prehranskih dopolnil, zdravil in terapij, raziskav, izobraževanja in preventive na področju medicine in ABP.

Ime in priimek	Organizacija	Funkcija
dr. Lovro Žiberna	Inštitut za farmakologijo MF	predsednik
dr. Andrej Brvar	Medicinska fakulteta	član
Vladimir Čermak	Plavalni klub Ljubljana	član
dr. Joško Osredkar	Fakulteta za farmacijo	član
dr. Borut Štrukelj	Fakulteta za farmacijo	član
dr. Anton Ušaj	Fakulteta za šport	član

1.4. KOMISIJE

1.4.1. KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE NAPAK V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ

Komisija NRTP je ustanovljena kot *ad hoc* komisija za obravnavo posamezne naloge s področja obveznosti športnikov po programu posredovanja lokacij.

Gre za tričlansko, neodvisno, komisijo imenovano s strani direktorja SLOADO, ki odloča z večino glasov vseh članov.

Ime in priimek	Funkcija
Janko Dvoršak	predsednik
dr. Lovro Žiberna	član
Nika Brežnik	članica

1.4.2. DISCIPLINSKA KOMISIJA

Disciplinska komisija je prvostopenjski disciplinski organ. Pri svojem delu je popolnoma samostojna in neodvisna od ostalih organov SLOADO. Način njenega dela je opredeljen v Protidopinškem pravilniku SLOADO.

Sestavlja jo 9 imenovanih članov, od katerih so trije predstavniki pravne stroke, trije medicinske stroke in trije predstavniki športnikov; posamezni primer pa obravnava nepristranski obravnavni senat treh članov.

Ime in priimek	Področje	Funkcija
Irena Ilešič Čujovič	pravo	predsednica
Igor Angelovski	pravo	podpredsednik
Andreja Simsič	pravo	podpredsednica
mag. Brane Mežnar	medicina	član
dr. Jože Balažič	medicina	član
dr. Mitja Lainščak	medicina	član
Dušan Verbič	šport	član
Martina Pohar	šport	članica
Tomaž Čopi	šport	član

1.4.3. ARBITRAŽA

Arbitraža SLOADO je neodvisen pritožbeni organ, ki odloča o pritožbah zoper odločbe v zvezi s kršitvami protidopinških pravil izdanih s strani Disciplinske komisije ter pritožbah zoper odločbe o terapevtskih izjemah.

Odločitve pritožbenega organa so dokončne in jih ni mogoče izpodbijati, razen v izrednih primerih, kot jih navajajo protidopinška pravila.

Ime in priimek	Področje	Funkcija
dr. Miodrag Đorđević	pravo – vrhovni sodnik	predsednik
dr. Mile Dolenc	pravo – vrhovni sodnik	podpredsednik
Anton Frantar	pravo – vrhovni sodnik	član
Milan Mesojedec	pravo – višji sodnik	član
Mag. Rudi Štravs	pravo – vrhovni sodnik	član
dr. Miran Brvar	medicina – dr. med.	član
dr. Zlatko Fras	medicina – dr. med.	član
Rudi Čajevec	medicina – dr. med.	član
dr. Vinko Pavlovčič	medicina – dr. med.	član
dr. Matjaž Veselko	medicina – dr. med.	član
Iztok Čop	šport	član
Rajmond Debevec	šport	članica
Jure Košir	šport	član
Andraž Vehovar	šport	član
Urška Žolnir	šport	članica

1.5. REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014

Tabela: Realizacija finančnega načrta za leto 2014

	PROGRAMSKA POSTAVKA	odhodki	prihodki
1	Kontrole dopinga	61.081,92 €	
2	Laboratorijske analize	46.994,40 €	
3	Mednarodne obveznosti SLOADO	5.189,29 €	
4	Izobraževanje	24.673,16 €	
5	Informacijska tehnologija	8.826,39 €	
6	Upravljanje z rezultati testiranj	12.315,58 €	
7	Založništvo	92,72 €	
8	Medijska kampanja »P«	3.121,60 €	
9	Delovanje in materialni stroški	79.261,21 €	
10	Prihodki FŠO		49.195,00 €
11	Prihodki MIZKŠ		80.000,00 €
12	Prihodki OKS		24.872,00 €
13	Prihodki od storitev		69.060,44 €
14	UNESCO		17.080,00 €
	Skupaj:	241.556,27 €	240.207,49 €

Na prihodkovni strani je bil prihodek manjši kot leta 2013. SLOADO je prejel 154.067€ s strani svojih financerjev, ostalo si je zagotovil sam. Deleži prihodkov so naslednji:

FŠO	49.195,00 €	20,48%
MIZŠ	80.000,00 €	33,30%
OKS	24.872,00 €	10,35%
SLOADO	69.060,44 €	28,75%
UNESCO	17.080,00 €	7,11%

Razpršenost prihodkov je ustrezna in pomembna za prihodnjo zanesljivost financiranja. Žal pa ni še ustrezne skupne višine prihodkov. Kljub prizadevnemu delovanju in nenehnemu preverjanju bančnega stanja na računu, so odhodki presegli prihodke za 1.348,83 €. Precejšen delež opravljenega dela je bil namenjen pravnemu segmentu s prevajanjem Svetovnega protidopinškega kodeksa in mednarodnih standardov in ker je bil projekt zaključen tik pred koncem leta, je pretežni del tega prestavljen na zaloge za leto 2016.

Protidopinška pravila so bila tudi prednostna naloga, zato je bil program testiranj, zlasti izven tekmovanj manjši, kot smo v začetku načrtovali.

Skupne programe z zvezami in naročene programe tretjih oseb smo izvedli skladno s pričakovanji.

2. KONTROLA DOPINGA IN TERAPEVTSKE IZJEME

2.1. STATISTIKA TESTIRANJ

Kontrola dopinga (testiranje ali odvzem vzorcev) je pomemben del spodbujanja in ohranjanja športa brez dopinga, saj ugotavlja športnikovo uporabo prepovedanih snovi in postopkov. Kontrola dopinga je sestavljena iz testiranja, ki ga izvede protidopinška organizacija SLOADO in analize vzorca v laboratoriju, ki ga je akreditirala Svetovna protidopinška agencija (WADA).

V letu 2014 je SLOADO skupaj izvedla 370 testiranj, od tega 352 urinskih vzorcev in 18 krvnih.

SLOADO je v sklopu lastnega programa testiranj skupno izvedla 200 kontrol doping v 10 športnih panogah. Testiranja izven tekmovanj je v celoti financirala SLOADO, medtem ko so testiranja na tekmovanjih sofinancirale kolesarska, atletska, košarkarska in nogometna zveza.

Na podlagi naročil tretje osebe (mednarodne in nacionalne športne zveze, organizatorji mednarodnih tekmovanj) je bilo izvedenih 170 testiranj, od tega 134 na tekmovanjih in 36 izven tekmovanj.

2.1.1. NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ NA TEKMOVANJIH

SLOADO, Olimpijski komite Slovenije-združenje športnih zvez, Vlada RS in mednarodne športne zveze so kot podpisnice Kodeksa Svetovne protidopinške agencije, dolžne v sklopu svetovnega protidopinškega programa, izvajati program testiranj na tekmovanjih na nacionalnem nivoju.

Temeljni cilj programa testiranj na tekmovanjih je izvajanje preventivnega protidopinškega programa, ki zagotavlja poštenost športnega tekmovanja.

Nacionalne panožne športne zveze nosijo precejšen del odgovornosti pri uspešnosti izvajanja programa, saj so med drugim dolžne poskrbeti, da so klubi, športniki in njihovi spremljevalci o programu ustrezno obveščeni.

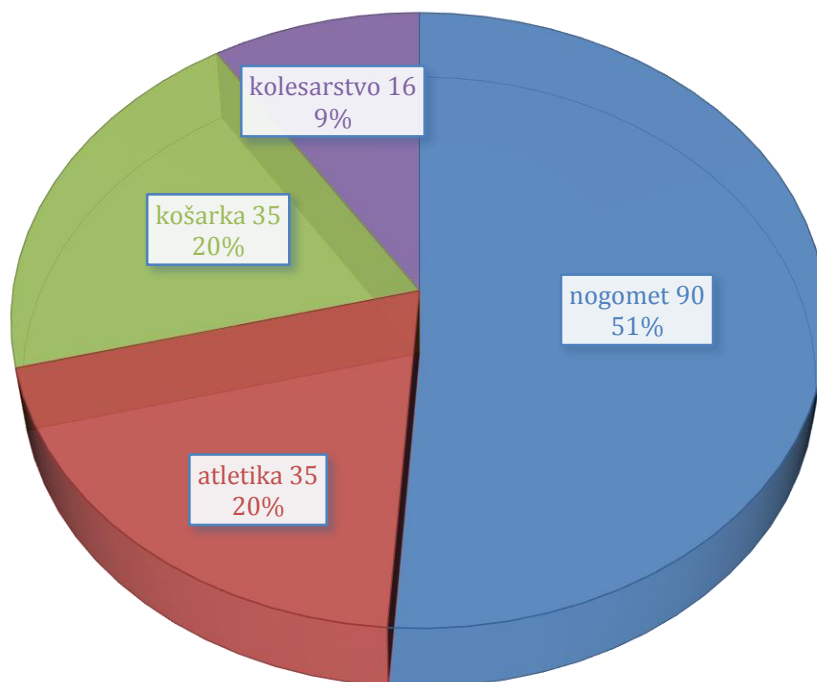
V smislu izvajanja tega programa, ki je v Sloveniji stekel marca 2013, je SLOADO v dogovoru s posameznimi NPŠZ v letu 2014 izvedla 177 testiranj.

Poudariti je potrebno, da je bil sistemsko pripravljen program testiranj na tekmovanjih izveden predvsem zaradi uspešnega sodelovanja z Nogometno zvezo Slovenije, Kolesarsko zvezo Slovenije, Atletsko zvezo Slovenije in deloma s Košarkarsko zvezo Slovenije, saj so omenjene zveze sofinancirale program in tako omogočile njegovo izvedbo.

Nacionalni program testiranj na tekmovanjih je možen le ob finančni pomoči NPŠZ, zato se je izvajal le v štirih športnih panogah.

Graf: Nacionalni program testiranja na tekmovanjih

2.1.2. NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ IZVEN TEKMOVANJ IN NACIONALNA SKUPINA ZA TESTIRANJE (NRTP)

Program testiranja izven tekmovanj se izvaja izključno s športniki, ki so člani Nacionalne skupine za testiranje (NRTP), ki je bila ustanovljena oktobra 2011. Število športnikov v NRTP je močno odvisno od olimpijskega ciklusa in se giblje med 40 in 100 športniki. Od ustanovitve NRTP dalje je SLOADO strmela k temu, da bi bil vsak športnik, član NRTP testiran vsaj enkrat letno, vendar zaradi omejenih finančnih sredstev to ni bilo mogoče. Ob tem je potrebno vedeti, da za oblikovanje kakršnega koli longitudinalnega biološkega profila je potrebno opraviti od 3 do 6 testiranj na enem športniku v obdobju, ki še dovoljuje statistično obdelavo podatkov dobljenih v nizu zaporednih testiranj.

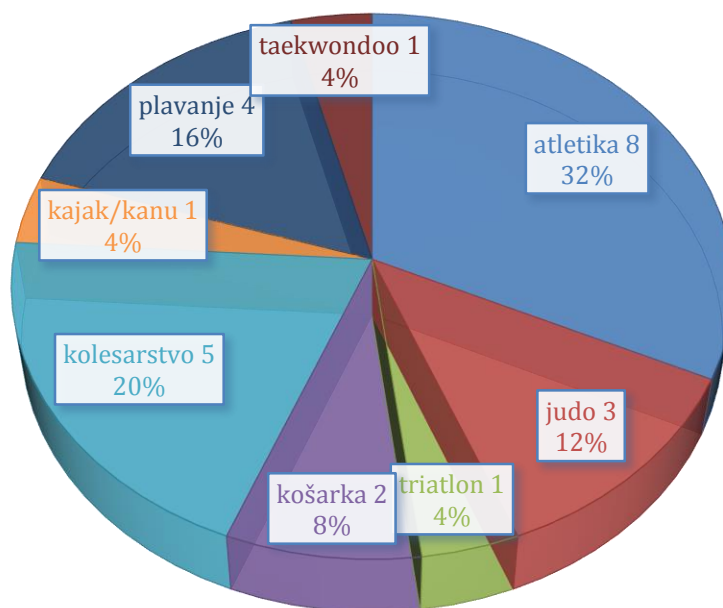
Leto 2014 je bilo specifično v tem programu, saj smo prenehali s testiranjem 12. aprila 2014 in to zato, ker je bilo v okviru obstoječih sredstev prioriteta namenjena prevodu Svetovnega protidopinškega kodeksa z mednarodnimi standardi in pripravo novih nacionalnih pravil. Zaradi enakega razloga je bil zmanjšan tudi NRTP, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Tabela: Število športnikov v nacionalni skupini za testiranje (NRTP) in skupini za testiranje pri mednarodnih zvezah (IF RTP) po kvartalih:

	2014 – Q1	2014 – Q2	2014 – Q3	2014 – Q4
NRTP	71	49	49	48
IF RTP	28	32	32	33

Graf: Analiza testiranj športnikov Nacionalne skupine za testiranje (NRTP) v letu 2014

Izpolnjevanje zahtev Programa posredovanja lokacij

Športniki, vključeni v NRTP, morajo izpolnjevati zahteve Programa posredovanja lokacij in sicer tako, da v spletno orodje ADAMS za vsako četrletje javljajo lokacije, kjer se bodo nahajali. S tem ima protidopinška organizacija možnost, da izbrane športnike testira kadarkoli in kjerkoli, brez predhodnega obvestila.

V letu 2014 je bilo med slovenskimi športniki, člani NRTP zabeleženih:

- 13 neposredovanih prijav lokacije* in
- 3 neuspešna testiranja.

(*) neposredovana lokacij pomeni, da športnik do določenega datuma v svoj program bivanja za naslednje četrletje ni vnesel ustreznih podatkov in s tem javil svojo lokacijo.

2.2. TERAPEVTSKE IZJEME (TI)

Premalo športnikov ve, da morajo v primeru bolezni ali poškodbe za ustrezno zdravstveno terapijo z zdravili, ki vsebujejo prepovedane snovi predhodno pridobiti dovoljenje za uporabo le teh. V naši terminologiji se to imenuje Terapevtska izjema (TI).

Terapevtske izjeme se športniku odobrijo v primeru, da:

- se bo njegovo zdravstveno stanje bistveno poslabšalo, če izbranega zdravila ne vzame,
- izbrana snov ne bo vplivala na izboljšanje športnikove sposobnosti preko nivoja normalnega zdravstvenega stanja,
- na voljo ni alternativnega zdravljenja.

Običajno športniki ali njihovi starši zaprosijo za TI v zadnjem trenutku, tik pred tekmovanjem, kar pa ni pravilno. Postopek pridobivanja TI je lahko dolgotrajen, zato morajo športniki zanje zaprositi takoj, ko jim je predpisano zdravilo, ki vsebuje prepovedano snov, predvsem pa PREDEN izbrano zdravilo zaužijejo. TI morajo športniki redno obnavljati, saj je veljavnost TI od 1 do 3 let, odvisno od postavljene diagnoze. V izjemnih primerih (nujna medicinska pomoč) se lahko TI izda tudi za nazaj.

Odbor za izdajo terapevtskih izjem, ki deluje v pristojnosti SLOADO, proučuje in podeljuje TI za športnike, ki tekmujejo na nacionalnem nivoju in so lahko predmet kontrole dopinga. Tako morajo za TI pri SLOADO zaprositi vsi člani Nacionalne skupine za testiranje (NRTP) ter vsi ostali športniki, ki tekmujejo na prireditvah na najvišji ravni v Sloveniji oz. na mednarodni tekmovanjih v tujini.

Športniki, ki so člani nacionalne skupine za testiranje pri mednarodni športni zvezi, morajo za TI zaprositi pri svoji mednarodni zvezi.

Zaradi varovanja osebnih podatkov športnikov in odgovornosti dela Odbor za podeljevanje TI, se postopek izvaja skladno z Mednarodnimi standardi za zaščito zasebnosti in osebnih podatkov (WADAC) in ustrezno evropsko zakonodajo o varovanju osebnih podatkov.

V letu 2014 je Odbor za podeljevanje terapevtskih izjem podelil 8 terapevtskih izjem.

Potrdila o odobritvi terapevtske uporabe so bila izdana za naslednje tipe zdravilnih učinkovin:

Tabela: Tipi zdravilnih učinkovin za katere so bile izdane TI

Farmakološka skupina	Število TI
S.3 Beta-2-agonisti	4
S.6 Stimulansi	3
S.9 Glukokortikoidi	3

3. UPRAVLJANJE Z REZULTATI

Postopki upravljanja z rezultati se vodijo na mednarodnem ali nacionalnem nivoju skladno s pristojnostjo organizacije, ki vodi postopek. SLOADO je na podlagi nacionalnega pravilnika pristojna za upravljanje z rezultati za vse nacionalne panožne športne zveze v Sloveniji, tudi v primeru, če mednarodna zveza preda postopek v odločanje na nacionalni nivo svoji nacionalni panožni zvezi. Za izvajanje omenjenih postopkov, SLOADO zagotavlja ustrezne pravne in medicinske strokovnjake, ki vodijo zahtevane postopke.

3.1. KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE NAPAK V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ

Kadar se domneva, da je športnik storil napako v Programu posredovanja lokacij (neposredovana prijava lokacije v skladu z 11.3.5 členom Mednarodnih standardov za testiranje ali neuspešnega testiranje v skladu z 11.4.3 členom Mednarodnih standardov za testiranje), športnik dobi obvestilo o domnevni napaki in je pozvan, da se do napake opredeli. V kolikor se športnik opredeli do napake, je naloga komisije za ugotavljanje napak, da preveri ali je napaka bila storjena in ali so podane okoliščine, ki ravnanje športnika opravičujejo.

Komisija je sestavljena iz treh članov in odloča z večino.

V letošnjem letu je komisija obravnavala 16 primerov domnevnih napak v Programu posredovanja lokacij.

3.2. DISCIPLINSKA KOMISIJA

Naloga disciplinske komisije je, da odloči, ali je v konkretnem primeru prišlo do kršitve predpisov proti dopingiu v skladu z 2. členom Svetovnega kodeksa proti dopingiu. Disciplinski komisiji zadevo predloži SLOADO, ko meni, da je do kršitve prišlo. Disciplinska komisija nato na podlagi mnenja SLOADO in zagovora športnika odloči ali je do kršitve res prišlo in v primeru, da se kršitev ugotovi, določi športniku kazen v skladu s Svetovnim kodeksom proti dopingiu.

Komisija je sestavljena iz treh članov in odloča z večino. Vodja disciplinske komisije je pravnik z izkušnjami na področju športa.

V letošnjem letu je disciplinska komisija obravnavala en primer – kolesar Robert Vrečer je bil zaradi uporabe klomifena iz športa izločen za obdobje 20 mesecev.

3.3. ARBITRAŽA

Kadar športnik ni zadovoljen z odločitvijo glede neodobrene terapevtske izjeme ali kadar športnik ali SLOADO nista zadovoljna z odločitvijo disciplinske komisije, se lahko pritožita na arbitražo.

Arbitraža je sestavljena iz 15 stalnih arbitrov iz pravne in medicinske stroke ter športnikov. Arbitražni senat, ki odloča o posameznem primeru je sestavljen iz 4 stalnih arbitrov, ki jih izbereta stranki in predsednika arbitražnega senata, ki jih izberejo člani arbitražnega senata. Arbitražni senat odloča z večino, njegovo odločitev pa se lahko izpodbija le pred Arbitražnim sodiščem za šport v Lozani.

V letošnjem letu arbitraža ni obravnavala nobenega primera.

4. IZOBRAŽEVANJE, OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE

Osnovno načelo programov ozaveščanja in informiranja za šport brez dopinga je ohranitev športnega duha, ki ga doping spodkopava. Cilj je preprečevati namerno ali nenamerno uporabo prepovedanih snovi in prepovedanih postopkov s strani športnikov. **Programi informiranja** se osredotočajo na zagotavljanje osnovnih protidopinških informacij športnikom. **Programi ozaveščanja** se osredotočajo na preventivo. Preventivni programi temeljijo na vrednotah ter so namenjeni športnikom in spremljevalnemu osebju, še zlasti pa se osredotočajo na mlade ljudi, tako da se izvajajo v šolskih programih.

Programi usposabljanja so namenjeni uradnikom za kontrolo dopinga in uradnikom za odvzem krvi. SLOADO je v zadnjih letih vzpostavila sistem, ki zagotavlja, da je osebje za odvzem vzorcev ustrezno usposobljeno za izvajanje svojih nalog.

4.1. 6. PROTIDOPINŠKA KONFERENCA

Slovenska antidoping organizacija (SLOADO) je v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ter Olimpijskem komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez 17. decembra 2014 v Ljubljani organizirala 6. protidopinško konferenco.

Protidopinška konferenca je bila tokrat namenjena novim mednarodnih in nacionalnim protidopinškim pravilom.

Na konferenci, ki je potekala v sejni dvorani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, se je zbralo 72 predstavnikov nacionalnih panožnih športnih zvez, članov UO SLOADO ter drugih podpornikov protidopinškega gibanja. Konferenca je bila odprta za medije.

4.2. OZAVEŠČANJE

Dobra ozaveščenost in znanje s področja boja proti dopingu pomeni ustvarjanje generacije slovenskih športnikov, ki na svoji športni poti ne bo uporabljala prepovedanih snovi in postopkov.

Tabela: Statistika programov ozaveščanja v letu 2014

Ciljna skupina	2014
športniki	427
starši, študentje, trenerji	424
ozaveščanje na prireditvah	1610

Programi ozaveščanja so bili namenjeni predvsem mladim športnikom ter njihovem spremljevalnemu osebju. SLOADO si je prizadevala vzpostaviti primeren sistem ozaveščanj po NPŠZ, saj smo menja, da bi morali vsi mladi športniki imeti znanje s področja boja proti dopingu. NPŠZ se vsako leto bolj zavedajo pomembnosti naših programov vendar pa kljub temu še nismo uspeli vzpostaviti sistema ozaveščanja z vsemi zvezami in posledično klubi.

Sodelovanje z Nogometno zvezo Slovenije

V letu 2014 lahko pohvalimo odlično sodelovanje z Nogometno zvezo Slovenije, saj smo v sodelovanju z njimi izvedli obsežen preventivni program z mladimi protidopinškimi ambasadorji.

Ambasadorji so obiskali posamezne reprezentance na njihovih pripravljalnih taborih in jim predstavili preventivni program protidopinškega delovanja. Izvedenih je bilo 6 predavanj za reprezentance med U-16 in U-19, na katerih je sodelovalo 174 športnikov.

Program je bil uspešen, saj je bilo sodelovanj mladih igralcev nad pričakovanji, kar samo dokazuje, da je to prava pot za zaščito integritete nogometa in športa nasploh.

Predavanja za športne oddelke na SŠ in gimnazijah

Od šolskega leta 2011/2012 dalje SLOADO uspešno izvaja ozaveščanja za dijake – športnike na slovenskih srednjih šolah in gimnazijah s športnimi oddelki. V prvem letu so bili v program ozaveščanja vključeni dijaki vseh štirih letnikov, v nadaljnjih letih pa le dijaki prvih letnikov. Skupno je bilo v program ozaveščanja vključenih 2.252 dijakov – športnikov. S programom ozaveščanja na srednjih šolah bomo nadaljevali tudi v letošnjem šolskem letu.

4.3. INFORMIRANJE

Informiranje poteka v obliki tiskanega gradiva ter spletne strani in socialnih omrežij.

4.3.1. INFORMATIVNO GRADIVO

SLOADO si prizadeva tako športnikom kot tudi drugim deležnikom v športu preko **tiskanega gradiva** (priročnikov, letakov, zloženek in plakatov) podati vse osnovne protidopinške informacije.

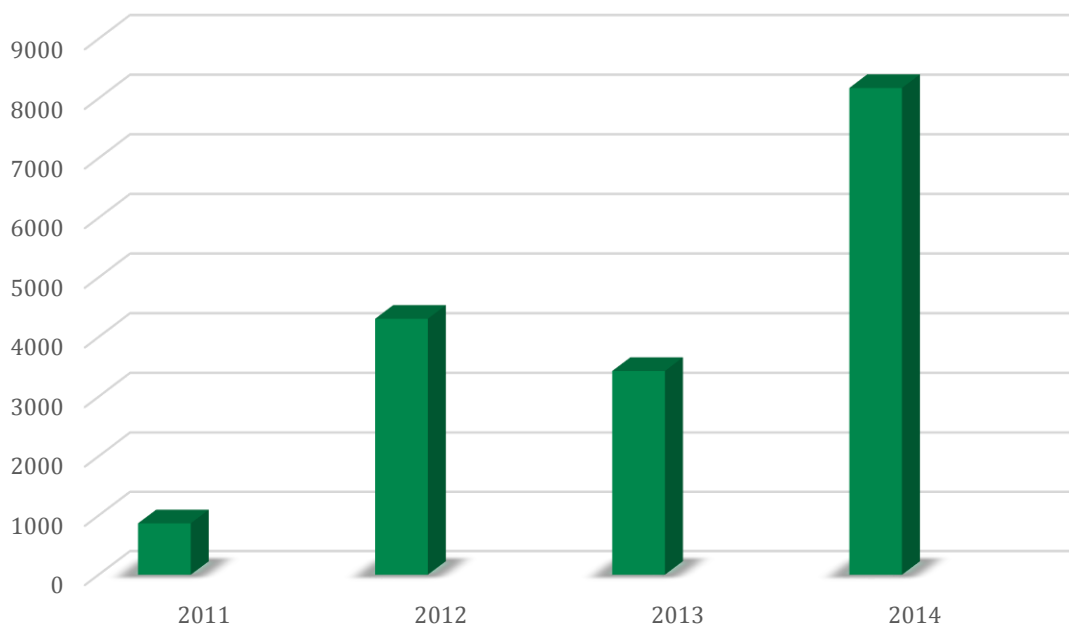
Slika: informativno gradivo SLOADO

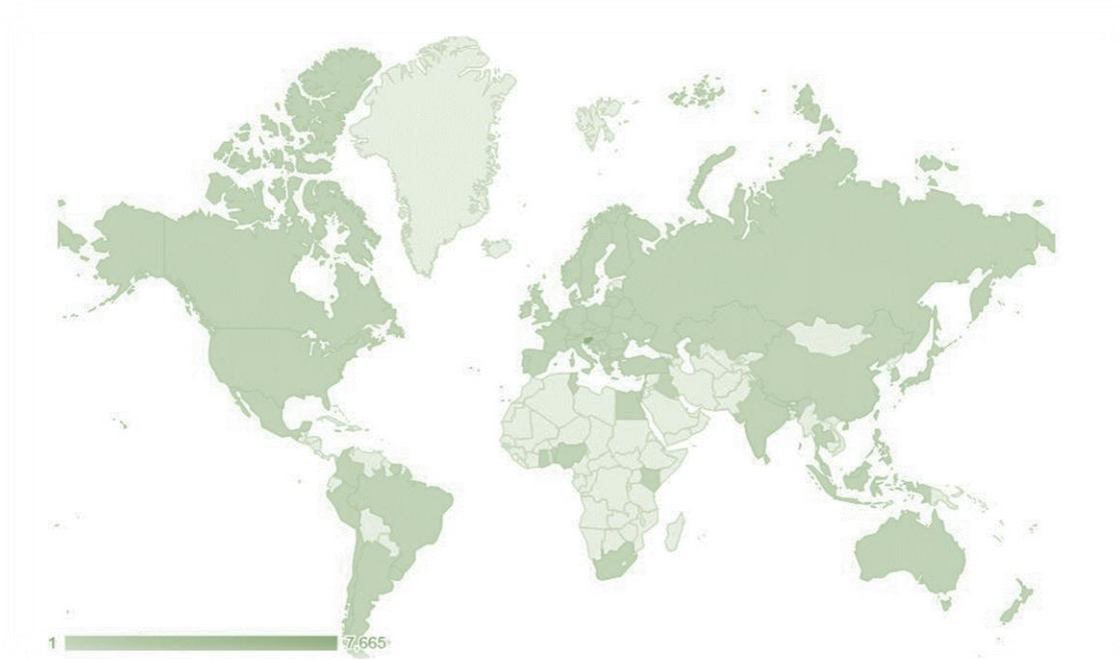
4.3.2. SLOADO SPLETNA STRAN IN SOCIALNA OMREŽJA

SLOADO na svoji **spletni strani** www.sloado.si, ki v slovenskem in angleškem jeziku obstaja že od leta 2011 in je bila v letu 2014 prenovljena, zagotavlja vse informacije, povezane z bojem proti dopingu v Sloveniji in v svetu. Stran se redno posodablja, tako da so uporabnikom vedno na voljo najnovejše informacije.

Graf: število uporabnikov spletne strani SLOADO med leti 2011 in 2014

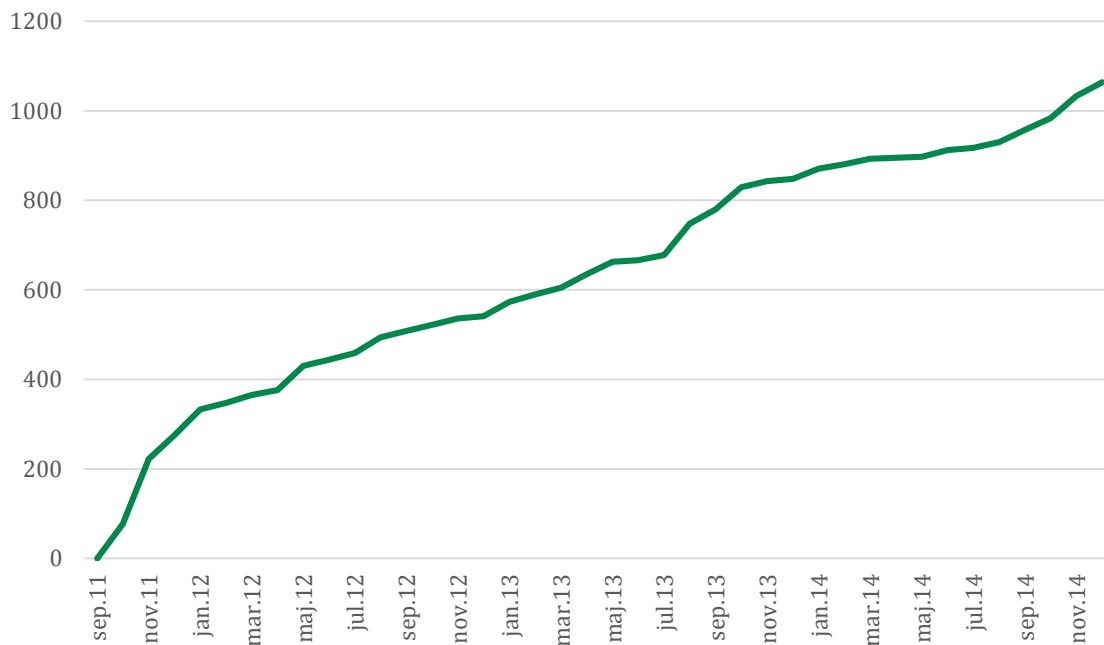

Slika: uporabniki spletne strani SLOADO po državah

Poleg spletne strani je SLOADO prisotna tudi na **socialnih omrežjih** (Facebook, Twitter in Instagram), kjer so dnevno objavljene novice s sveta boja proti dopingu ter preko katerih želimo predvsem mlajšo generacijo spodbuditi, da se aktivno pridruži boju proti dopingu.

Graf: število »všečkov« na SLOADO Facebook strani med leti 2011 in 2014

4.4. USPOSABLJANJE

SLOADO za uradnike za kontrolo dopinga in uradnike za odvzem krvi organizira letne licenčne seminarje, v skladu s potrebami pa tudi usposabljanja za pridobivanje novega osebja za odvzem vzorcev.

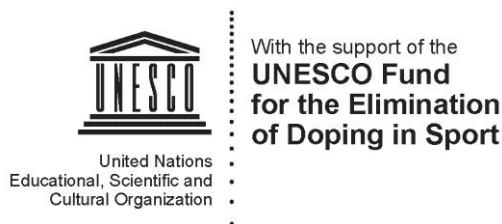
SLOADO mora zagotoviti, da je osebje za odvzem vzorcev zaključilo program usposabljanja ter da pozna zahteve Mednarodnih standardov za testiranja in preiskave, preden podeli akreditacijo. Akreditacija velja za obdobje največ dveh let. Osebje za odvzem vzorcev je pozvano na ponovitev celotnega usposabljanja, če ni sodelovalo pri dejavnostih glede odvzema vzorcev v letu pred ponovno akreditacijo.

5. MEDNARODNI PROJEKTI

5.1. UNESCO SKLAD ZA PREPREČEVANJE DOPINGA V ŠPORTU

V letu 2014 smo s projektom »Izberi pravo pot na maraton« kandidirali za finančna sredstva v višini 19.340,00 \$ na UNESCO Sklad za preprečevanje dopinga v športu in jih tudi uspešno pridobili.

Slovenska antidoping organizacije (SLOADO) se je na 19. Volkswagen ljubljanskem maratonu predstavila s projektom "Izberi pravo pot na ljubljanski maraton", katerega namen je bil ozaveščanje splošne in športne javnosti o nevarnostih dopinga in boju proti dopingu.

Projekt je direktno nagovarjal udeležence ljubljanskega maratona, naj izberejo »pravo pot«, torej naj se na maraton pripravljajo in na njem tekmujejo brez uporabe prepovedanih snovi ali postopkov. Ob tem je bil projekt s svojo kampanjo namenjen splošni javnosti, da opozori na nevarnosti dopinga ter posledice uporabe prepovedanih snovi in postopkov ter ljudi opomni, da goljufanje in iskanje bližnjic ni prava izbira v športu in življenju nasploh.

V sklopu projekta je bila pripravljena nova spletno stran o nevarnostih dopinga, na kateri si lahko zainteresirani preberejo vse o stranskih učinkih jemanja prepovedanih snovi.

V sklopu sejma »Tečem« se je SLOADO predstavila z lastno stojnico, kjer so bila udeležencem na voljo informativna gradiva, protidopinški kviz, mladi protidopinški ambasadorji pa so odgovarjali na njihova vprašanja s področja boja proti dopingu. Med tekače smo razdelili 1.000 tekaških majic s sloganom projekta z namenom, da so jih prejemniki nosili na maratonu ter tako pokazali svojo podporo čistemu športu.

Uporaba dopinga pri rekreativnih športnikih ne pomeni goljufanje v smislu kršenja pravil, temveč goljufanje samega sebe, ko z uporabo prepovedanih snovi nekdo na nepošten način doseže boljše rezultate kot bi jih sicer. Bistvo rekreativnega športa ni zmaga za vsako ceno, temveč zdrav način življenja, zato so bili udeleženci pozvani, naj izberejo pravo pot na maraton in ne iščejo bližnjic do uspeha!

Projekt je bil izveden v sodelovanju z organizatorjem tekmovanja, Mestno občino Ljubljana in Timing-om Ljubljana ter sofinanciran s strani UNESCO Sklada za preprečevanje dopinga v športu.

5.2. PROGRAM OZAVEŠČANJA NA IBU SVETOVNEMU POKALU V BIATLONU NA POKLJUKI

Program protidopinškega ozaveščanja se je na svetovnem pokalu v biatlonu odvijal prvič v zgodovini. Zanimivo sodelovanje Mednarodne biatlonske zveze (IBU) in Slovenske antidoping organizacije (SLOADO) je način, kako se svetovni protidopinški program lahko uspešno odvija na največjih športnih prireditvah med dvema sorodnima organizacijama na različnih nivojih.

Program je bil namenjen tako športnikom in njihovem spremljevalnemu osebju kot tudi gledalcem.

18. in 19. decembra je za športnike in njihove trenerje potekal poseben izobraževalni program v obliki kviza in tiskanega informativnega gradiva z namenom, da preizkusijo in izpopolnijo svoje znanje o dopingju.

20. in 21. decembra so protidopinški ambasadorji med gledalce delili letake z osnovnimi informacijami o boju proti dopingju v slovenskem, angleškem in ruskem jeziku ter odgovarjali na morebitna vprašanja ter s tem opozorili na problematiko dopingja v športu.

Program ozaveščanja športnikov je potekal v IBU Family Club-u, izvajali pa so ga slovenski protidopinški ambasadorji, ki so svoje znanje pridobili preko različnih izobraževalnih projektov v sklopu SLOADO izobraževalnega programa. Program je obiskalo 109 športnikov iz 23 držav, med drugimi tudi najboljši biatlonci sveta, kot so Emil Hegle Svendsen, Jakov Fak, Dominik Landertinger, Jean Guillaume Beatrix, Simon Eder, Darya Domracheva, Teja Gregorin and Rosanna Crawford.

Kviz kot oblika izobraževanja se je izkazal za odličen pristop, saj bi bil rad vsak športnik na tem kvizu zmagovalec in za nagrado prejel bidon. A je bilo za nagrado potrebno pravilno odgovoriti na vseh 10 vprašanj. Ker je kviz preveden v 36 jezikov, večjih težav z razumevanjem vsebine ni bilo. Vsi, ki so se v kvizu preizkusili, so bili nad njim navdušeni. Zdel se jim je zabaven in poučen, tako da so se tudi tisti, katerih znanje je bilo nekoliko slabše, naučili veliko novega.

Poleg kviza je bilo na razpolago tudi informativno tiskano gradivo s protidopinškimi informacijami za športnike v slovenskem, angleškem in ruskem jeziku. Ekipe SLOADO je bila na voljo tudi za vsa morebitna vprašanja, ki so jih imeli športniki ali njihovo spremljevalno osebje.

Športniki so se imeli tudi priložnost podpisati na "Be the best you can be – be doping free" tablo in s tem pokazati svojo podporo čistemu športu. Z več kot 100 podpisi na tabli lahko rečemo, da večina biatloncev podpira boj proti dopingju in cenijo trud protidopinških organizacij pri zagotavljanju okolja brez dopingja.

Program je bil namenjen vsem sodelujočim na tekmovanju predvsem zato, da bi jih na primeren način opozorili na nevarnosti dopingja, ki se čedalje močneje pojavlja in ogroža ves svetovni šport.

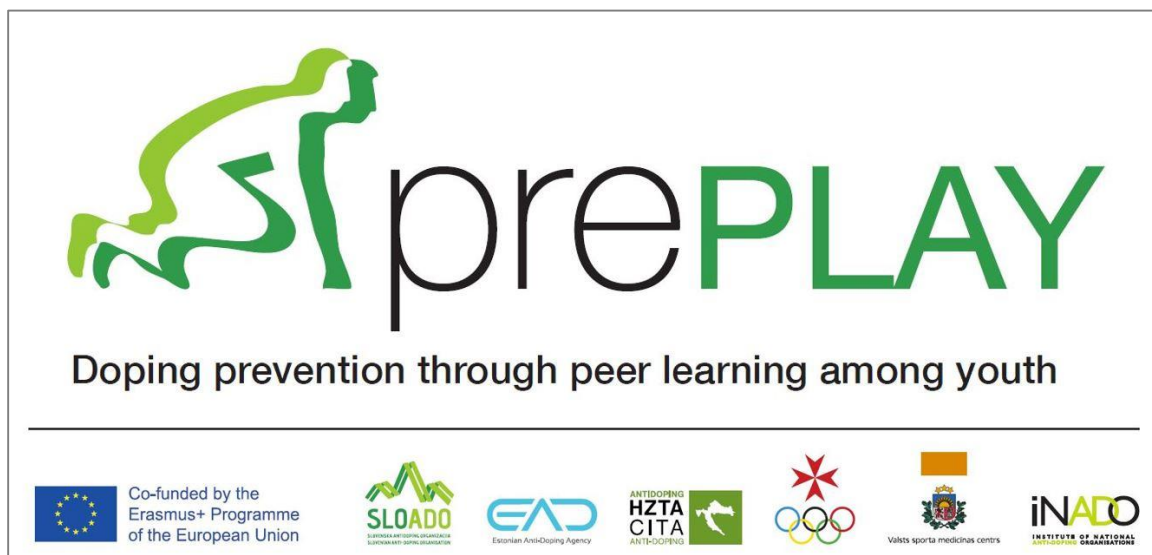
5.3. ERASMUS+ Doping prevention through peer learning among youth - "prePLAY"

»prePLAY« je mednarodni projekt preventivnega programa za šport brez dopinga, ki ga je začela Slovenska antidoping organizacija in se bo, v sodelovanju s predstavniki nacionalnih protidopingških organizacij iz Hrvaške, Estonije in Slovenije, Latvijskega centra za športno medicino, Malteškega olimpijskega komiteja, združenja nacionalnih protidopingških organizacij (iNADO) in Nemškega olimpijskega komiteja, izvajal v Sloveniji, Malti, Estoniji, Latviji in Hrvaški.

Glavni namen projekta »prePLAY« je ustvariti mednarodno mrežo mladih športnikov, ki imajo protidopingško znanje in delujejo kot protidopingški ambasadorji v boju proti dopingu v športu. Inovativnost tega projekta se kaže na poudarku na programih za udeležence na osnovnem nivoju športa, prenosu znanja preko protidopingških ambasadorjev, vrstniškemu pristopu, izobraževanju kot metodi preventivne medicine in priložnosti za športnike, ki so končali svojo športno kariero, da postanejo protidopingški ambasadorji.

Mednarodni pristop in poudarek na vrstniškem izobraževanju sta bila odločilna, da je bil projekt »prePLAY« eden izmed 20 projektov, ki je uspešno pridobil sredstva v Erasmus+ programu. Erasmus+ je program EU za sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa. Na področju športa je financiranje namenjeno evropskim projektom, ki se ukvarjajo z izzivi, kot so boj proti prirejenim izidom tekem, nedovoljenim snovem, nasilju in rasizmu ter organizaciji velikih evropskih športnih dogodkov množičnih športov.

V letu 2015 bodo glavne aktivnosti usmerjene v izbor in usposabljanje ambasadorjev tako v posameznih državah kot tudi na skupnem taboru v Sloveniji. Leto 2016 bo namenjeno izvedbi številnih preventivnih programov in programov informiranja in ozaveščanja za šport brez dopinga kot tudi organizaciji »Play True Day-a« v vsaki izmed petih držav.

6. USMERITVE ZA PRIHODNOST

Organizirano protidopinško gibanje, ki ga v zadnjem letu predstavlja Slovenska antidoping organizacija, postaja prepoznavno v družbenem in športnem okolju. Že res, da rezultati še niso idealni, a glede na to, da gre za sistemske premike v vrednostnem sistemu športnega okolja, je napredek kar obetaven.

Zlasti mladi so tisti, ki prizadevanja SLOADO razumejo bistveno bolj resno in zavzeto in jih zato tudi bolj podpirajo. To je tudi pot napredka, ki si jo je SLOADO zastavila. Da je uspešna v delu z mladimi potrjujejo vsakoletni rezultati akcij, potrjuje inovativen pristop na tem področju in potrjujejo mednarodni projekti, ki jih SLOADO uspešno pridobiva na svetovnem in evropskem področju. Našo inovativnost po slovenski navado bistveno bolj cenijo v tujini, kot doma, zato bomo samo v letu 2015 sodelovali v 3 projektih.

Delu z mladimi smo prilagodili razvojno strategijo SLOADO. V okviru programa razporeditve testiranj smo posebno mesto v nacionalni skupini za testiranje dali mladim in perspektivnim športnikom. S tem jim dajemo možnost, da v mednarodnem konkurenčnem okolju dokazujejo, da so njihovi vrhunski dosežki rezultat poštenega in čistega treninga. S tem stimuliramo tudi njihovo okolje, da je poseganje po dopingu nesmiselno, neetično in zdravju škodljivo.

Druga strateška usmeritev temelji na inovativnih programih ozaveščanja mlade športne populacije v športnih zvezah. Želimo si, da bodo tudi zveze dojele in razumele, da brez tovrstnega dela z mladimi, tudi njihovi športniki ne bodo konkurenčni vrstnikom iz razvitih športnih držav.

Tretjo dimenzijo predstavljajo preventivni programi testiranj na tekmovanjih za državne naslove. Kot prevzemajo mednarodne športne zveze svojo odgovornost in na kontinentalnih in svetovnih prvenstvih poskrbijo za kontrole dopinga, bi morale tudi naše zveze odigrati svoje poslanstvo in odgovornost. Državna prvenstva brez dopinških kontrol so neverodostojna prvenstva. In tega bi se morali zavedati funkcionarji v zvezah in zlasti v Olimpijskem komiteju Slovenije, ki želijo formalizirati temeljne statusne pravice športnikov in verificirati tekmovalne sisteme. Pri tem ne bi smeli pozabiti na temeljno športnikovo pravico, da tekmuje v čistem športu.

In kaj počne pristojno ministrstvo vsa te leta? Neposrečeno prestopa na mestu in se izgovarja na proračunsko uravnilovko in si ne upa odločiti in od zvez na eni strani in od vlade na drugi strani zahtevati več pozornosti in podpore. Ministrstvo ne dojame svoje vloge koordinatorskega notranjega usklajevanja med javnimi organi, ki mu jo nalaga mednarodna konvencija in s katero bi moral v boj proti dopingu motivirati ravno njih. Z ustreznim pravnim okvirom, kot sta lahko Zakona o športu ali poseben Protidopinški zakon ter s spodbudami in z izdatnejšo pomočjo paradržavne Fundacije za šport, bi protidopinški program v Sloveniji pridobil veliko več, kot pa naj bi dobil s poizkusom umestitve neodvisne SLOADO v organizacijsko enoto Javnega zavoda za šport. Z enim samim zamahom poteptajo sveto avtonomijo športa in zamorijo ves napredek, ki ga je SLOADO mukoma razvijala preteklih 5 let. Upam, da do tega vendarle ne bo prišlo!

Slovenska antidoping organizacija - SLOADO
Celovška 25
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel.: +386 1 230 60 10
Fax: +386 1 230 60 11

antidoping@sloado.si

www.sloado.si
www.facebook.com/sloado

Pripravljeno: februar 2015

